

(On)eerlijke Algoritmen

Donderdag 21 maart 2019 van 16.30 tot 17.30 uur

Steeds vaker beslissen algoritmen voor ons. De gemeente Amsterdam zet een algoritme in om leerlingen toe te wijzen aan scholen en online retailers passen algoritmen toe om te bepalen welke producten we te zien krijgen en tegen welke prijs.

Algoritmen worden gebruikt om processen te automatiseren en om complexe rekenproblemen, die voor een mens ongebegonnen werk zijn, op te lossen. Algoritmen dragen daarmee bij aan een beheersing van de kosten en geven de mens extra tijd om aan activiteiten te besteden die een computer (nog) niet kan uitvoeren. In combinatie met 'big data' kunnen algoritmen ook ingezet worden om de dienstverlening en service naar klanten gericht en persoonlijker maken. De verwachting is dat de komende jaren meer en meer beslissingen toevertrouwd gaan worden aan algoritmen. Het vakgebied Artificial Intelligence, en met name het deelgebied machine learning dat zich bezig houdt met het geautomatiseerd "leren" uit data, speelt hierbij een belangrijke rol.

Je zou hopen dat het gebruik van algoritmen altijd tot rechtvaardige besluiten leidt; een computer heeft immers geen vooroordelen. Helaas is dat niet altijd het geval: algoritmen kunnen, net als mensen, discrimineren. Discriminatie door een algoritme kan op verschillende manieren ontstaan. Gewoonlijk ligt de oorzaak niet zozeer bij het algoritme zelf, maar bij de gebruikte data. Als deze bijvoorbeeld menselijke vooroordelen bevat dan zullen algoritmen die gebaseerd zijn op patroondetectie deze vooroordelen overnemen. Op deze manier kunnen racistische of seksistische chatbots en zoekmachines ontstaan. Naast discriminatie is gebrek aan transparantie en uitlegbaarheid een belangrijk thema bij het gebruik van algoritmen.

In deze presentatie zullen we stilstaan bij enkele voorbeelden van oneerlijke algoritmen en de onderliggende mechanismen. Daarnaast zullen we bespreken welke oplossingen voorgesteld zijn om te komen tot eerlijke(re) algoritmen.

Spreker

Dr. Ramon van den Akker is werkzaam bij de Volksbank als expert Advanced Analytics & risk modelling en als associate professor bij het department Econometrie & OR van Tilburg University.